

Oponentský posudek

Název práce: Obraz dítěte v letech 1985 a 1995 v časopise Vlasta

Autorka: Markéta Snížková

Oponentka: Magdaléna Šťovíčková Jantulová

V úvodu své práce studentka Markéta Snížková formuluje cíl práce v rámci kterého se chce zaměřit na to, zda se změnil pohled na dítě a rodinu v době před a po politickém převratu v roce 1989. Přičemž si vybrala časopis Vlasta, kde chce zmíněnou změnu analyzovat. Toto však není jediný cíl, který v práci najdeme. V úvodu kapitoly 6. (Formulace výzkumných otázek) studentka uvádí, že cílem práce je zjistit zda a jakým způsobem se odráží politicko-společenská transformace v pohledu na dítě. Otázkou tedy je, zda cílem práce je změna pohledu na dítě nebo korelace politicko-společenské transformace a pohled na dítě. Výzkumné otázky publikované v kapitole 6 více odpovídají prvnímu z cílů výzkumu. Domnívám se, že s druhý z cílů je velice obtížně prostřednictvím obsahové analýzy médií dosažitelný. Další verze cíle práce studentka uvádí ještě na úvod závěru práce, kde píše, že cílem práce je zjistit, zda a jakým způsobem se změnil obraz dítěte v týdeníku Vlasta. K tomuto cíli je třeba uvést, že druhá jeho část vzhledem k kvantitativní povaze výzkumu, není naplnitelná. Studentka "jen" testuje hypotézy, tzn. zaměřuje se na testování jen určitých vybraných obrazů dítěte.

Teoretická část obsahuje mnoho kapitol, které jen okrajově souvisí se zvoleným tématem, nebo informace nejsou prezentovány v kontextu tématu. Např. kapitola nazvaná Dítě jako součást rodiny se věnuje jen prezentaci rodiny a její proměny od tradiční k moderní. Není zmíněn kontext, proč je relevantní se při studiu obrazu dítěte v médiích a jeho proměně věnovat i proměně rodiny. A dále je otázkou, zda a proč se věnovat proměně od tradiční k moderní rodině, když výzkum se věnuje obrazu dítěte na konci 20. století. Tématická nevhodnost těchto kapitol je také patrná v tom, že nejsou tyto kapitoly využity následně ani k formulaci hypotéz, ani k interpretaci dat. Ocenitelné je, že studentka si uvědomuje nutnost věnovat se také představení historického kontextu, ve kterém obraz dítěte vznikl, na druhé straně informace v této kapitole jsou velice obecné, nejsou vztaženy k cíli práce, např. stěžejnímu tématu ideologii režimu je věnováno jen několik málo odstavců. Za diskutabilní považuji tvrzení z kapitoly 5.4, kdy studentka uvádí, že do nedávné doby rodina v ČR měla povahu tradiční rodiny. Myslím, že i hojně citovaný Prof. Možný by s tímto nesouhlasil. Na druhé straně je ocenitelné, že studentka v rámci teoretické části práce prezentuje data, které následně využívá pro formulaci svých hypotéz (zejména kap. 5).

K metodologické kapitole: Studentka formuluje relevantní hypotézy na základě teoretických konceptů, vhodně volí kvantitativní obsahovou analýzu. Připomínku mám k prezentaci analyzovaného periodika. Není vůbec jasné odkud autorka čerpala data o časopisu Vlasta, protože neodkazuje na žádné zdroje, vyjma jednoho odstavce, kdy odkazuje na Wikipedie, což nelze považovat za relevantní zdroj pro odbornou práci.

V metodologické části chybí dále jakékoli informace o tom, jak bylo postupováno při analýze dat. Jaké statistické procedury a proč byly/nebyly použity pro potvrzení/vyvrácení hypotéz? Prosím o doplnění při obhajobě.

V úvodu empirické části autorka prezentuje analytické proměnné, které využívala při analýze. Formulace/význam proměnných vzhledem k tomu, že se má jednat o kvantitativní výzkum však nepovažuji za zcela přesně formulované, potažmo v práci jasně prezentované. Např. není jasné u proměnné 2. postavení dítěte v rodině, co např. bylo/má být kódováno jako "neproblematizováno". Určitě nejsou proměnné a jejich hodnoty prezentovány tak, aby je mohl kdokoli vzít a aplikovat je pro jiný výzkum (ale i stejný

výzkum), tak aby věděl v jakých významech je použít. Prosím o vyjasnění a přiblížení na příkladech, jak byly tyto proměnné používány při analýzy.

Dále studentka správně definuje klíčový pojem dítě. Zajímalo by mne však, jak identifikovala v člancích zda se jedná o text o dítěti, když jako hlavní definiční kritérium si zvolila věk.

V další kapitole 9 studentka prezentuje výsledky své analýzy. Za hlavní nedostatek této kapitoly považuji nedostatečné statistické zpracování dat, což je u kvantitativní obsahové analýzy stěžejní. Jak už jsem uvedla výše není jasné jaké statistické procedury studentka použila proto, aby mohla potvrdit či vyvrátit hypotézy. V práci jsou prezentovány jen tabulky četností. Relevanci svých závěrů studentka spíše dokumentuje úryvky z analyzovaných článků, tento postup je však charakteristický spíše pro prezentaci dat kvalitativní obsahové analýzy. Navíc je vždy prezentován jen jeden vybraný úryvek.

Závěr práce je více méně opět popisný. Studentka se jen okrajově pokouší o interpretaci, nevyužívá koncepty prezentované v teoretické části. V závěru najdeme také řadu odvážných tvrzení, které nejsou nepodloženy daty či odkazy na literaturu. Např. na str. 66 autorka mluví o "markatních rozdílech Vlasy". Co tím myslela? Z čeho tak usuzuje?

Vzhledem ke zmíněným nedostatkům doporučuji práci hodnotit velmi dobře.

V Praze 29.8.2012